

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Gorizia, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177
PODUREDNIŠTVO:
Trieste, Vicolo d. Rose, 7 - tel. 37603

Polletna naročnina L 1.000
Letna naročnina L 2.000
Letna inozemstvo L 3.000
Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XVII. - Štev. 38 (863)

Gorica - četrtek, 16. sept. 1965 - Trst

Posamezna številka L 50

V slovensko šolo Francija mežika proti Vzhodu

Začenja se novo šolsko leto. Naravno je, da sedaj mislimo na slovensko šolo. Slovenska šola je za nas v zamejstvu naš največji zaklad. Naša slovenska šola je temelj naše bodočnosti, neomajno poroštvo našega obstoja. Zato moramo posebno v začetku novega šolskega leta skrbeti, da se naši slovenski otroci vpšejo v slovensko šolo. S slovenskim jezikom stoji in pada naša narodna manjšina. Zato je naša naloga sedaj, te dni, da posvetimo vse svoje sile naši slovenski šoli. Napisal sem »vsi«, da, vsi, vsi moramo na delo za našo šolo. Za to nalogo so poklicani stariši otrok, profesorji in učitelji naših šol. Agitacija za našo šolo mora biti npravna, moralna, to se pravi moramo s prepričevanjem, s pametnim in temeljitim razlaganjem vplivati na slovenske starše, da vpšejo svoje otroke v našo šolo. Kdo je za to plemenit in potrebno narodno delo bolj poklican kakor profesorji in učitelji? Oni so pedagogi, oni so vzgojitelji naše mladine. Zato oni najbolj, iz prakse, poznamo in znajo najbolj razložiti važnost narodnega jezika za obstoj in napredek našega naroda. Ne bi bilo vestno, da bi se profesorji in učitelji omejili na to, da uradno čakajo v šoli na vpis učencev. Ne samo, kar veleva mu stan, kor more, to mož je storiti dolžan, kakor pravi Gregorčič. Zato s pravico in trdnim upanjem pričakujemo, da bodo naši slovenski vzgojitelji napeli vse svoje moči, da bo v svetišče našega jezika, v našo slovensko šolo prišlo čim večje število naših otrok. S propadjo naše šole bi propadla tudi možnost naših profesorjev in učiteljev, da izvršujejo svoj poklic v našem slovenskem jeziku. Sveta dolžnost naših narodnih vzgojiteljev je torej, da v teh odločilnih dnevih za našo šolo vestno in marljivo in z vso energijo storijo vse, da slovenski otrok pride v slovensko šolo.

CUJTE SLOMSKA!

Kaj pravi o materinskem jeziku, o našem slovenskem jeziku naš sveti škof Slomšek? Slomšek je kot spiritual celovskega semenišča uvedel za bogoslovce pouk slovenščine. Bogoslovci so se z veliko vnemo oprijeli pouka slovenščine. Uvodno predavanje (za leto 1829/30 ali 1830/31) k slovenskim uram se je ohranilo. Predavanje razvija sledeče misli:

»Najdražja dediščina človekova iz njegovih ljubkih otroških let je njegov materinski jezik. Zato mora biti materin jezik drag vsakemu poštenemu človeku, dvakrat drag pa vsakemu ljudskemu učitelju, ki bi si ga moral popolnoma prilastiti. Posebej slovenski jezik zasluži in potrebuje, da ga skrbno negujemo.

Zasluži to: a) zaradi velikega števila ljudstev, ki govore slovenski jezik. Od Dubrovnika do obal Ledenegega morja, od Vzhodnega morja do Jadranskega se razprostirajo slovenski rodovi. Blizu polovico Evrope in tretjino Azije zavzemajo slovenski narodi. Ze iz tega čisto praktičnega razloga je vredno učiti se slovenščine, kdor si namreč prilasti in slovenski jezik, se mu odpro vrata tudi do drugih. Potrebno je za vsakega omikanca, da zna vsaj en slovenski jezik. b) Zasluži to pa tudi jezik sam na sebi. Njegova sestava je tako lepa in bogata, da se lahko meri z vsakim drugim jezikom. Kolikor bolj kdo pozna slovenščino, toliko bolj jo vzljubi.

V svojem govoru na sestanku katehetov in učiteljev v Sv. Andražu na Koroskem je Slomšek naglasil: »Znanje vsakega jezika je zaklad, toda materinski jezik je svetišče in podlaga prave vzgoje.«

Tako nas uči naš svetniški slovenski škof. Njegovemu nauku nimamo nič dodati. Njegov nauk je naš nauk. Oklenimo se tega nauka z vsem srcem, z vso dušo in zato na delo za slovensko šolo!

KAJ NAS UČI »LEGA NAZIONALE«?

Dne 2. novembra 1891 so Italijanski rodoljubi ustanovili v Trstu društvo »Lega Nazionale« (Narodna zveza). Njena naloga je, da štiti in širi italijanski jezik posebno s pomočjo Italijanskih šol. Kjer je

bila pod Avstrijo ustanovljena kakšna slovenska, hrvaška ali nemška šola, je »Lega« takoj odprla tudi italijansko šolo. To je zahtevala, kakor pravijo Italijani, »carità di patria«. In veste pod kakšnim geslom je delovala in deluje »Lega Nazionale«? To geslo je »Lega« vpisala v izkaznice svojih članov in se glasi: »Si ricordino tutti coloro a cui cale della patria comune, che la morte delle lingue è la morte delle nazioni (Naj si zapomnijo vsi tisti, ki jim je na srcu skupna domovina, da je smrt jezika smrt naroda). To so besede italijanskega duhovnika, filozofa in politika, vodje italijanskega preporeda Vincenza Giobertija (1801-1852). Važne besede, važne posebno za nas Slovence v zamejstvu! Smrt jezika je smrt naroda. Propast slovenske šole je propast slovenskega jezika, a propast slovenskega jezika je propast zamejskih Slovencev. »Lega Nazionale« nas uči, kaj moramo storiti, da ne umremo.

200 žrtev ciklona »Betsy«

Približno 200 mrtvih in 600 milijard lir škode je povzročil tajfun »Betsy«, ki je pretekli teden zadivjal nad Louisiano na levem bregu Misisipija. Z brzino 180 km na uro je pustošil na veliki površini. Prizadete kraje je obiskal predsednik Johnson in obljubil državno pomoč.

Važen teden za sveto Cerkev

Pretekli teden je bil sila važen za sveto Cerkev in za ves svet. Najprej je prišla vest, da pojde sv. oče Pavel VI. v New York, da tam obišče sedež OZN in zbranim diplomatom govori. To je bila velika senzacija za vse, če smemo rabiti ta izraz. Namen sv. očeta na tem potovanju je dvojen:

Predvsem hoče obiskati sedež Združenih narodov. S tem hoče potrditi, kar je zapisal že Janez XXIII. v encikliki Mir na zemlji: »Glavni namen OZN je ohraniti mir med narodi, pospeševati in razvijati med njimi prijateljske zveze, postavljene na načelo enakosti, medsebojnega spoštovanja in najvišjega sodelovanja na vseh področjih človeške dejavnosti.« To poslanstvo ZN hoče Pavel VI. potrditi še z osebnim obiskom in s svojo očetovsko besedo opozoriti vse odgovorne, da je njihova dolžnost skrbeti in se truditi za mir med narodi in za mirno reševanje medsebojnih sporov.

Drugi razlog potovanja sv. očeta je pa ta, da prvič v zgodovini obišče ameriške katoličane, ki tvorijo tako znaten del njegove črede, saj jih je že 45 milijonov samo v ZDA. Tega obiska se katoličani in tudi drugi verniki v Ameriki zelo veselijo in trdijo, da bodo papežu pripravili sprejem, kot ga ni še doživljal človek.

ENCIKLIKA O SV. EVHARISTII

Nadaljnji pomemben dogodek v življenju Cerkev je bila objava nove enciklike Skrivnost vere (Mysterium fidei), ki je izšla v soboto, 7. septembra. Enciklika obravnava nauk o sv. Rešnjem Telesu. Papež najprej pove, kaj ga je nagnilo, da je sestavil to encikliko. Med katoličani je namreč opazil, da so se začeli širiti nekateri drzni nazori glede sv. Evharistije. Nekateri prenapeti liturgisti so začeli trditi, da zasebne maše, ki jih bere mašnik sam s strežnikom, nimajo prave veljave; nadalje naporno govorijo o skrivnosti transsubstancije ali prebistvovanja v sv. Evharistiji; končno trdijo, da je Jezus navzoč v sveti hostiji samo med mašo in ne več po končani daritvi, zato tudi, da ni na mestu češčenje sv. Rešnjega Telesa.

To so velike zmotne, ki bi utegnile povzročiti veliko škodo med verniki. Med nami v Sloveniji se kaj takega ni še začelo širiti, drugod po svetu pa se vidi, da so se taki novi nauki že pojavili. Zato je Pavel VI. uporabil priložnost in v novi encikliki na preprost način pojasnil ves

Ne bomo si podrobno ogledali vseh prizadevanj režima pete republike za uveljavitev francoskega vpliva v svetu. De Gaulle si je v svoji odcepitvi od uradne atlantske politike in v ohladitvi odnosov z ZDA in Veliko Britanijo poiskal drugih nadomestil. Začel je zbirati dobrohotne prijatelje na vzhodu. Najprej je priznal rdečo Kitajsko, kamor je nedavno poslal svojega ministra za kulturo Malrauxa na razgovore z Maocetungom (tudi ta se zanima za kulturo, saj je pesnik...). Povabil je v Pariz vidne predstavnike držav varšavskega pakta: tako so si na obisku v Eliziju sledili že romunski ministrski predsednik, poljski zunanji minister itd. Sedaj se je mudil na obisku v francoski prestolnici poljski ministrski predsednik Cyrankiewicz. Ta je imel vrsto razgovorov z De Gaullem, s predsednikom vlade Pompidoujem in zunanjim ministrom De Murvillom. Cyrankiewicz se je tudi zelo pohvalno izrazil o De Gaulleu in pripomnil, da bi ga poljsko ljudstvo vedno pri srčno sprejelo. Kaj pa nagiba poljsko vlado, da poje take slavospeve staremu zahodnemu državniku?

PRIZNANJE POLJSKIH MEJA

De Gaulle je edini zahodni državnik, ki uživa pri Poljkih tako slavo prav zaradi, sicer neuradnega, a praktičnega priznanja zahodnih poljskih meja na črti Odro-Niša. Te meje so določili zavezniki v Potsdamu, a zahodne države danes nočejo še uradno podpreti poljskih zahtev zaradi občutljivosti Zahodne Nemčije v tem pogledu. Bonnska vlada je v tem oziru zelo občutljiva, a se bo prej ali slej morala le vdati dejanskemu stanju. V tem oziru naj še pripomnimo, da so vsi Poljaki edini v svojih zahtevah. Tako je pred kratkim sam poljski primas kardinal Višinski na škofovski konferenci v Wrocławu potrdil poljske pravice nad pridobljenimi zahodnimi ozemlji. Po njegovih besedah iz tega ozemlja diha poljska, ne pa nemška duša. S tem je kardinal verjetno tudi hotel pobiti obtožbe Gomułkove vlade, češ da se poljski episkopat ne zmeni dovolj za pravice osvobojenih ozemelj. Kanceler Erhard je indirektno odgovoril na kardinalove izjave in ponudil Poljski spravo. Ni pa priznal

poljskih zahtev po Sleziiji, češ da mora to urediti samoodločba...

O tem le v toliko, da vidimo, kaj je pravzaprav privedlo do tako prisrčnih odnosov med Parizom in Varšavo. Zaradi tega pa je prišlo do trenutnega nesoglasja med pariško in bonnsko vlado. Tudi socialni demokrati in liberalci zahtevajo resnih pojasnil s strani Francije. Liberalni voditelj Mende je zahteval, naj nemška vlada končno le izsili potrebna zagotovila pariške vlade glede za Nemce dvoumnega zadržanja v zadevi njenih meja.

DE GAULLE IN VPRAŠANJE NASLEDSTVA

Javno mnenje v Franciji in v svetu je ostalo po zadnji tiskovni konferenci francoskega predsednika še vedno negotovo glede političnih načrtov starega državnika. Ni se še odločil, ali bo kandidiral na prihodnjih predsedniških volitvah. Poudaril pa je zopet svoje originalne zamisli o demokraciji francoske republike, kjer med predsednikom in ljudstvom skoraj ne pozna drugih predstavništev. Zamisel take »direktne demokracije« pa nič ne navdušuje pristašev parlamentarnega sistema, saj vidi preveliko podobnost recimo pojavu Napoleona III., ki je tudi »plebiscitarno« prišel do cesarstva.

Ne da bi se ustavljale ob podobnih primerjavah, pa se francoske politične stranke resno ukvarjajo s problemom prihodnjih predsedniških volitev. Po odpadu kandidatature socialističnega Deferreja, so sedaj najvidnejše kandidature na skrajni desnici Tixier-Vignancourta, na desničarski sredini možna kandidatura bivšega ministrskega predsednika Pinaya ter na demokratski levici Mitteranda. V zunanji politiki je skupni ideal vseh treh politikov evropeistična politika, ki jo De Gaulle zagovarja le, v kolikor služi francoski »grandeur«. Tako je izjavil Tixier-Vignancourt: »Zame je prihodnost v zgraditvi Evrope in mir v atlantski zvezi.« Najbolj resna kandidata pa sta Pinay in Mitterand. Za Pinaya se potegujejo krščanski demokrati, radikali in neodvisni. Pinay sam pa še ni odločen, ali bo nastopil, razen v »nujnih in dramatičnih okoliščinah«. List »Aurore« piše npr., da ga Francija potrebuje. On je namreč že v prejšnjih letih utrdil francoske finance ter se zavzema za resnično demokratično ureditev in za združeno Evropo.

Na vsak način pa ostane še marsikaj nerešeno. Francoski komunisti zlasti čakajo na možnost ljudske fronte v povezavi z levico. S tem v zvezi pa marsikateri opazovavci poudarjajo na sličnosti pogledov gollistov in komunistov. V tem vidijo nevarnost, ki jo predstavlja taka identiteta za demokracijo. Urednik lista »L'Express« Jean Jacques Servan-Schreiber opozarja na tako škodljivo konvergenco, — ki je mnogi ne vidi, — med tema dvema enako konservativnima strankama, ki sta si navidezno nasprotni. S tem, da zagovarja zunanjo politiko generala De Gaulle, piše omenjeni komentator, vodstvo komunistične partije podpira same temelje gollizma.

Tako je pravzaprav bodoča predsedniška izbira ne samo izbira med osebami in strankami, ampak med demokracijo in bolj ali manj odkritim totalitarizmom.

nauk o sv. Evharistiji. Najprej poudari, da je to skrivnost vere, ki jo moremo le sprejeti ne pa ob njej filozofirati. Potem razloži, kaj se zgodi pri sv. maši ob posvečenju kruha in vina, kako se bistvo kruha spremeni v bistvo Jezusovega telesa, bistvo vina pa v bistvo Jezusove krvi, vendar tako, da ostaneta podobni kruha in vina. Zato pa ostane Jezus navzoč v podobni kruha tudi po končani maši. Zaradi tega mu gre pač vse naše češčenje kot resničnemu Bogu med nami.

Ob koncu poziva sv. oče, naj verniki ohranijo dosedanje načine češčenja svetega Rešnjega Telesa kakor so se udomačili v katoliški Cerkev, zlasti pa naj verniki radi in pogosto pristopajo k svetemu obhajilu.

Pri tem bi opozorili, da se tudi pri nas opaža, kako je začelo nekoliko popuščati češčenje sv. Rešnjega Telesa prav na račun novih mašnih obredov. Varovati se moramo vtisa, da je sv. maša vse češčenje, ki ga dolgujemo Jezusu. Poleg svete maše je potrebno, da Jezusa častimo tudi v sv. Rešnjem Telesu, ko biva v tabernaklju ali ko ga izpostavljammo javnemu češčenju.

ZA PREGANJANO CERKEV

V nedeljo je Pavel VI. na povratku iz Castelgandolfa v Rim obiskal katakombe sv. Domitile. V baziliki nad katakombami je imel kratek govor, ki je zopet po svoje važen. Sv. oče se je spomnil starih mučencev, ki so tam pokopani, potem pa nadaljeval, da od prvih mučencev gre misel sama od sebe k sedanjim mučencem Cerkev, ki prav tako kot nekdanji trpijo iz istih razlogov: »Podobnost med Cerkvijo, ki danes trpi in komaj živi v državah pod ateističnimi in totalitarnimi režimi, ter med Cerkvijo v katakombah je jasna. Isti je razlog odpora pri Cerkviji nekdanj in danes: obramba resnice in obenem zahteva svetih pravic vsakega človeka do osebne svobode, posebno v krogu vesti in vere. Isti je tudi namen pri starih in novih preganjavcih, ki z dejanskim nasiljem ali s težo postave, sodišč in administrativnih ukrepov hočejo vsiliti svojo resnico in zadržati vsako izražanje nasprotnega mišljenja. Bolj nas, ko vidimo, kako v mnogih državah, ki so nam zelo pri srcu in ki jih ljubimo, potem ko se je toliko govorilo o osvoboditvi in o ljudstvu, hočejo danes zadržati svobodno versko življenje ljudstva in posameznikov; imajo trden namen, četudi ga večkrat prikrivajo, da bodo

Cerkev umorili; polagoma se stavijo ovire za pripravo novih duhovniških poklicev; ovira se tudi redno dušno pastirstvo, kadar ni mogoče ukloniti duhovščine, redovnikov in vernikov, da bi sodelovali z režimom. Uporabljajo se vsa sredstva, ki jih zmore totalitarni režim: tisk, kultura, šola, vzgoja, šport zato, da bi odtrgali mladino od Cerkev in ji vsiliti marksistični nauk. Sveta stolica skuša vedno braniti moralne in verske vrednote vseh ljudi in, če kdaj ne povzdigne svojega glasu, ni zato, ker bi se za te narode ne brigala, temveč zato, da bi položaja ne poslabšala. Zato s krščansko potrpežljivostjo pričakuje in upa na izboljšanje. Cerkev je vedno pripravljena na poštena pogajanja, pripravljena je odpustiti krivice, ki so ji bile zadane, zato gleda bolj na sedanjost in na bodočnost kakor pa na žalostno preteklost.

Zatem je sv. oče povabil vse navzoče, naj se z njim združijo v molitvi za trpečo Cerkev v svetu. »Misel, da rimsko ljudstvo moli za Cerkev molka, bo v veliko tolažbo škofom in duhovnikom ter vsem vernikom, ki trpijo preganjanje zaradi vere. Katakombe nas učijo, da Cerkev ne bo nikdar premagana.« je zaključil sveti oče svoj govor.

V dopoldanskem govoru je sv. oče med drugim sporočil, da bo ustanovil svet škofov, ki bo pomagal papežu vladati Cerkev. Člane tega sveta bodo predlagale posamezne škofovske konference. Sklical pa ga bo papež po potrebi.

CETRTO ZASEDANJE DRUGEGA VATIKANSKEGA KONCILIA

Tretji pomemben dogodek je začetek novega zasedanja sedanjega koncilija. Začelo se je v torek dopoldne s sv. mašo v baziliki sv. Petra. Popoldne pa so se koncilski očetje zbrali v stari baziliki sv. Križi in od tam skupaj s svetim očetom odšli v lateransko baziliko v spokorni procesiji.

Tajfun »Shirley« na Japonskem

Istočasno kot na bregovih Misipija je zadivjal silen tajfun nad južnovzhodno Japonsko. Okrog 50 oseb je našlo smrt, 800 pa je ranjenih. Več oseb pogrešajo. Tajfun, ki je divjal s hitrostjo 190 km nau ro, je uničil 1916 hiš, poškovala pa nad 2500. Tajfun je zajel tudi 47 ribiških ladij in jih potopil. Škodo cenijo na 1 milijardo yenov.

Marijansko slavlje na Opčinah

Napovedano marijansko slavlje se je vršilo na Opčinah ob najlepšem vremenu, čeprav je to zadnje te dni bilo silno nestalno in je marsikje tudi preteklo nedeljo proti večeru deževalo. Sredi popoldneva se je začela zgrinjati proti openski cerkvi ogromna množica ljudstva, ki se je uvrstila v dolgo lepo urejeno procesijo, med katero so ob spremljavi godbe donele naše lepe Marijine pesmi. Procesijo so otvorile skavtince, katerim so sledile Marijine družbe in druga dekleta. Moških je bilo zelo malo, med katerimi je prišla posebno do izraza pisana skupina skavtov iz vse Tržaške, katerim so se pridružili tudi skavtice iz Gorice. Za kipom, ki so ga nosili openski fantje v narodnih nošah in so ga spremljale žene in dekleta v narodnih nošah, je šlo nešteto naših žen in mater, ki so navdušeno prepevale Mariji v čast in vmes vpletale desetke rožnega venca. Tudi naših redovnic je bilo zelo veliko vseh treh skupin: šolskih sesteter, sester Čudodelne svetinje in notredamk.

Po lepo okrašenih ulicah ob častni straži mestne policije je vodil procesijo mariborski škof dr. Maksimilijan Držičnik ob spremstvu mnogoštevilnih duhovnikov iz Tržaške in Goriške. Mariborskega škofa smo že srečali na Primorskem pred dvema letoma, ko se je udeležil slovenskega romanja na Barbano ob stoletnem jubileju kronanja barbarske Matere božje.

Ko se je procesija zllila na trg, je gospod škof imel sv. mašo v slovenskem jeziku, pri kateri je vse ljudstvo skupno molilo in pelo ob spremljavi godbe. Med sv. mašo je imel lep govor o Slomšku, ki je bil velik častivec Matere božje. Rekel je, da se je vesel odzval povabilu tržaških slovenskih dušnih pastirjev, posebno še, ker je bil eden izmed njegovih prednikov na mariborski škofijski stolici, škof. dr. Karlin, prej škof v Trstu. To slavlje mu daje tudi priliko, da primorskim Slovcem lahko govori o Slomšku in njegovi

ljubezni do Marije, ker je prav v ljubezni do Marije posebno velik in je v tej ljubezni vzgajal svoje vernike in vse slovensko ljudstvo. Jedro njegovega govora je bila prav Slomškova pridiga v cerkvi lavretanske Matere božje v St. Andražu na Koroškem, ko je tam še bil sedež lavantinske škofije, katerega je pozneje Slomšek prenesel v Maribor. V tej pridigi se je Slomšek kot škof obrnil do Marije z raznimi prošnjami, ki naj bodo tudi naše prošnje, in sicer prošnja za mladino, da bi ostala zvesta Bogu in se vzgajala v verskem duhu; prošnja za starše, da bi jim bila prva skrb krščanska vzgoja otrok in bi ne skrbeli le za njihove zemeljske potrebe in jih ne učili samo ustrežanja vsem željam; prošnja za mir, ki je bil tudi takrat ogrožen kot je danes. Vsem tem prošnjam, ki so tudi naše prošnje, dodajmo — tako je rekel — še mi svojo veliko prošnjo, naj Marija pomaga, da bo služabnik božji škof Slomšek kmalu proglašen pred vesoljno sveto Cerkvijo za blaženega.

Ob sklepu sv. maše se je dvignila proti nebu zahvalna pesem in nato se je glavni organizator tega slavlja g. Franc Stuhec, ravnatelj Marijanišča, zahvalil mariborskemu škofu, da je zopet prišel med primorske Slovence in mu iz srca želel v imenu vseh, da bi kmalu doživel srečni dan, ko bo Anton Martin Slomšek proglašen blaženim. Nato je še povedal veselo novico, da bo v novi Marijini cerkvi, ki se gradi nad morjem in bo posvečena po želji papeža Janeza XXIII. Mariji Kraljici narodov, postavljen oltar svetih bratov Cirila in Metoda, slovanskih apostolov.

Slavlje je poteklo v najlepšem redu, v veliki pobožnosti in zbrani Marijinih častivcev, zlasti pa ob velikem navdušenju mogočnega ljudskega petja. Tudi to slavlje je bilo nov dokaz, da med nami ljubezen do dobre nebeske Matere še ni ugasnila in da narod, ki tako ljubi Marijo, ne bo umrl.

Ob zaključku socialnega tedna italijanskih katoličanov v Vidmu

Od 8. do 12. septembra se je vršil v Vidmu 37. socialni teden italijanskih katoličanov. Socialni tedni so v Italiji že stalna ustanova, ki se ponavlja leto za letom. Tudi drugi narodi jih poznajo. Večsini smo imeli socialne tedne tudi na Slovenskem. Namen takih tednov je, da se na njih proučuje kako določeno vprašanje iz socialnega življenja s posebnim oziranjem na socialni nauk Cerkve. Letos so v Vidmu obravnavali »Svobodne organizacije v sodobni državi«. Pozornost so torej posvetili tistim organizacijam, ki se v njih državljanji svobodno zbirajo in ki niso nikakor odvisne od države ali njene podpore; torej svobodne organizacije. Za demokratično družbo je namreč značilen ravno družabni pluralizem, to se pravi dejstvo, da poleg državnih organizacij in ustanov obstajajo že številne druge ustanove in organizacije, v katerih se državljanji svobodno združujejo.

Katoliška Cerkve je v svojih socialnih enciklikah vedno zagovarjala potrebo in koristnost, da so med državo in državljanji še svobodne organizacije vseh vrst od sindikatov do verskih in nabožnih družb. V takih organizacijah vidi Cerkve zagotovilo, da se človek kot državljan reši pred diktatorstvom države in pred njenim vse izravnavajočim vplivom. Poleg tega more državljan le v svobodnih organizacijah in v njih pomočjo polno razviti svojo osebnost in doprinesiti svoj delež tudi k skupnemu blagru vse družbe.

Tega mnenja pa niso diktatorji. Ti, pa naj bodo katere koli barve in naj se držijo katere koli ideologije, so se vedno bali in se še vedno boje svobodnih organizacij državljanov. Zato jih tudi povsod prepovedujejo in pustijo le državne. Tako je napravil npr. Mussolini in za njim so isto ponovili komunisti v Jugoslaviji.

Videmski socialni teden je pravilno hotel poudariti važnost in vlogo, ki jo imajo različne svobodne organizacije za celotno družbo v državi. Najbolj kompetentni govorniki so se razvrstili na govorniškem odru in razpletali svoje misli.

Uvodno predavanje je imel prof. P. Reicigno iz Bologne, ki je na splošno orisal značaj svobodnih organizacij v zapadnem svetu. Nato so govorili o političnih organizacijah, gospodarskih sindikatih, pa še o podpornih in kulturnih ter verskih združenjih. Pri marsikakem vprašanju se je pokazalo, da Italijani niso narod, ki bi

ljubil organizirano življenje. Drugod imajo tega veliko več.

So pa take svobodne organizacije vseh vrst nujno potrebne za ohranitev demokratičnega življenja. Zato je potrebno, da se okrepijo in pomnožijo tudi v Italiji.

Za zaključek bi rad poudaril, da je organizirano delo še posebno važno za narodne manjšine. Zakaj poleg drugih nalog, ki jih imajo svobodne organizacije v demokraciji, jim pri narodnih manjšinah pripada še to, da pomagajo ohranjati narodno zavest in jo širiti ter ohranjajo tudi narodno kulturo. Brez svobodnih organizacij ni demokracije, brez lastnih organizacij ne bo obstala nobena narodna manjšina. (r+r)

Prevod svetega pisma v japonski jezik

Salezijanski duhovnik Federico Barbaro je oskrbel celoten prevod svetega pisma v japonski jezik. Pri delu mu je pomagal krog marljivih in sposobnih sodelavcev. Delo je vzbudilo veliko zanimanje med Japonci. Slovesnega sprejema, na katerem so javnosti pokazali prevod, so se udeležile najvišje osebnosti japonskega javnega življenja. Zanimivo je, da je predsedoval odboru za prevod svetega pisma japonski senator Kokichij Nadao, ki je bil že štirikrat vzgojni minister. Senator ni kristjan.

Pojavi verske odtujenosti v srednji Franciji

V srednji Franciji vlada velika verska odtujenost. V škofiji Angouleme vrši svoje verske dolžnosti le 10% vernikov, v samem škofijskem mestu pa komaj 5 odstotkov. Delavci, ki tvorijo polovico škofije, hodijo v cerkev le poldrug odstotek. Študirajoča mladina je bolj verni, med njo živi iz vere 32% deklet in 24% fantov. In pri nas?

Zalosten položaj Cerkve v Romuniji

Današnja Romunija ima 20 milijonov prebivancev. Katoličanov je poldrug milijon, ki so pa brez zadostne verske oskrbe, ker je komunistični režim skoro popolnoma zatrl redno dušno pastirstvo. Režim določa, koliko kandidatov sme vstopiti vsako leto v edini semeniški, ki obstajata v mestih Jassy ter Alba Julia. V Jassyju je letos 68 bogoslovcev, v Albi Juliji pa 120. To poletje je bilo posvečenih 16 duhovniških kandidatov.

Načelo samoodločbe ali ne?

Na članek »Načelo samoodločbe v današnjem času«, ki smo ga objavili v pretekli številki, nam je g. Franc Jeza postal odgovor, ki ga bomo objavili v tej in v prihodnji številki. Prav je, da naši bravci slišijo tudi več mnenj o istem vprašanju. (Ured.)

Mislím, da je marsikdo z začudenjem prebral nekatere odstavke v članku »Načelo samoodločbe v današnjem času«, ki ga je prinesel »K. g.« v svoji zadnji številki, in tako tudi jaz. Zato bi rad odgovoril na nekatere piščeve trditve in teze ter opozoril na njihovo nevzdržnost.

Predvsem bi rad pripomnil, da se avtor članka, Ivan Avsenek, izraža zelo nejasno in noče, ali ne zna, svojih misli točno opredeliti, zato bravec končno ne ve, kaj hoče v članku dokazati. Sklepati pa se da, da je hotel z njim ostrašiti nekatere Slovence, da bi ja še sami ne zahtevali za slovenski narod pravice do samoodločbe, češ to bi nikakor ne bilo simpatično Združenim državam in tudi drugim velikim državam ne, saj »velike države niso za razbijanje sedanjih državnih tvorbe«.

To ni prvič, da se pojavi v slovenskem tisku članek proti pravici do samoodločbe narodov. Take članke smo zasledili že v nekaterih drugih listih in se zdi, da jih je navdahnila neka določena politična miselnost, ki vidi v samoodločbi narodov in zlasti tudi slovenskega naroda nevarnost, neko temno, nejasno nevarnost, v slogu zavraščanja porednih otrok, češ: »Nikar ne hodij ven, zunaj čaka divji moč, ki te bo požrl (ali odnesel).« Zato očitno namigovanje na neutušene »tuje apetite«.

Toda pojdemo po vrsti. V dolgem uvodu nam Ivan Avsenek pove v glavnem le to, da v afriških državah ne obstajajo narodi, ki bi opravičili nastanek in obstoj teh držav, in občutek imamo, da mu obstoj teh držav nikakor ni simpatičen, zlasti ne zaradi njihove mednarodne politike. Toda vsakdo ve, da kolonialne sile mejá svojih kolonij niso potegovala po narodnostnih mejah, ampak kjer je ravno naneslo in kjer so se pač morale njihove zasedbene sile ali odprave ustaviti. Zato prebivalstvo afriških držav ni samo krivo, če se meje držav ne krijejo za narodnostnimi mejami. Evropa v svoji več kot dvatisočletni zgodovini še ni prišla do tega, da bi potegovala državne meje po etničnih, in če bo prišla Afrika v naslednjih dva tisoč letih do tega, bo še vedno lahko rekla, da je potrebovala manj časa do tega cilja kot Evropa. Od njih tudi ni mogoče pričakovati, da bodo »znale« takoj voditi »pravo politiko«. Afričani gledajo na marsikaj iz druge perspektive kot Evropejci ali Američani in miniti bo moralo najbrž še mnogo desetletij, da bodo razpolagale afriške države s strokovnjaki za zunanjo politiko in da bodo imeli ti toliko izkušenj v diplomaciji in v treznem presojanju političnih ideologij kakor jih imajo zahodnoevropski in ameriški državniki.

Avsenek je hotel menda v bistvu povedati le to, da bi bilo bolje, če bi Afričanom ne bili dalj lastnih držav na osnovi samoodločbe, ker imajo zdaj Američani od tega same neprijetnosti, zlasti v Združenih narodih, kar da je »močno ohladilo ameriško gorečnost za to mednarodno organizacijo«. Toda kolikor vemo, so se prav Združene države v povojnem času najbolj trudile, da so pripomogle načelu o dekolonizaciji Afrike do zmage, in gotovo si niso obetale od tega samih veselih presenečenj, pač pa so realistično presodile, da ni mogoče več držati črne rase v poniževalnem odnosu, kot ga je predstavljal kolonializem, in da je tak odnos na daljši rok mnogo nevarnejši, da bi postala črna ljudstva plen prevratne komunistične ali druge totalitarne revolucionarne propagande, kakor pa jo predstavlja njihova negotovost v zunanji politiki, ki pa doslej še ni privedla nobene afriških držav v sovjetski ali kitajski tabor.

Ivan Avsenek pride na podlagi svoje antipatije do politike afriških (in azijskih) držav vse prehitro do sklepa, da »gledajo velike države, ki bodo zmeraj odločale ali soodločale o usodi malih narodov in držav, z mešanimi občutki na samoodločbo« itd. To je čisto razumljivo, ker samoodločba je vendar predvsem pravica majhnih in šibkih, ki sicer z orožjem ne morejo uveljaviti svojih pravic proti velikim in mogočnim; pomeni zmago, vsaj načelno, pravice nad silo. Avsenekov sklep pa izhaja tudi iz čisto statičnega pojmovanja mednarodnega dogajanja in razvoja, ki je popolnoma zastarelo. Velike države lahko odločajo o usodi majhnih držav le, če jim te to dopuste in se same spravijo v položaj, ki to dopušča, npr. vzhodnoevropske države v odnosu do Sovjetske zveze. Toda če se temu uprejo, se jim v bistvu ne

zgodí nič hudega, za kar sta dokaz tako Jugoslavija kot Albanija. Tudi tu sta važna pogum in »samoodločba«, če že ne ljudstev ali narodov samih, pa njihovih voditeljev. Madžarsko so sovjetske čete res pregazile, toda pomisliti je treba, da je bila Madžarska v času upora (kot je še danes) dejansko od Sovjetov okupirana država, ker je bila pač v vojni premagana in so imele sovjetske sile pogodbeno pravico biti v njej (pri tem je drugo vprašanje, če je ta pogodba »pravična« ali ne). In zato je Sovjetska zveza tudi zainteresirana da Madžarska ne zdrsne v zahodni tabor, kakor so Združene države zainteresirane, da Zahodna Nemčija ne zdrsne v vzhodnega in imajo zato tudi »pogodbeno« še vedno svoje čete v njej. To je posledica nasrečnega povojnega ravnovesja sil.

Nihče pa ne more trditi, da Združene države ali druge velike države odločajo o usodi drugih malih in srednjih držav, npr. skandinavskih in zahodnoevropskih, pa tudi azijskih ali južnoameriških in afriških. Te so popolnoma proste v svoji zunanji in notranji politiki, seveda pa morajo računati z odnosom sil v svetu in s splošnimi svetovnimi razmerami. Tako je npr. človek popolnoma prost, da gre čez cesto, ko drvi po njej največji avtomobilski promet, vendar tega ne bo storil, če je razumen in če upošteva, kaj se dogaja okrog njega. Iz istih razumnih razlogov velike države ne diktirajo malim državam (vsaj ne več danes) svoje politike, kvečjemu jim sugerirajo za kulisami, kaj jim je storiti, toda to lahko delajo (in tudi delajo) tudi majhne države nasproti velikim, npr. Belgija proti Nemčiji, Francija, Italija in tudi proti Združenim državam.

Isto statično miselnost razodeva Avsenekova trditve, da velike države niso za razbijanje sedanjih državnih tvorbe. Katere so te velike države? Sovjetska zveza z velikim veseljem podpre vsako »razbijanje« držav, ki stoje v nasprotju taboru, če upa, da jih bo s tem oslabil. Tako je podprla Soumaliotove upornike v Kongu, skuša razbiti Južno Afriko, je razbila skupaj s Hitlerjevo Nemčijo »veliko« Poljsko, je podpirala v španski državljanski vojni razbitje Španije v narodnostne države (baskovsko in katalonsko), želi razdelitev Belgije v flamsko in valonsko polovico itd. Sovjeti so povsod za povezovanje narodov v enotne države, če gre za to, da se razširi oblast kake njim naklonjene ali podložne države, povsod, kjer pa bi imeli od razbitja večje državne enote korist, so za razbitje. Anglija in Francija sta dali neodvisnost desetim svojim kolonij in Združene države so, kot rečeno, ves čas podpirale to osamosvajanje kolonij. Res je, da so bile proti osamosvojitvi Katange, a to delno iz gospodarskih razlogov, ker so bile zainteresirane na tamkajšnji uranovi in drugi rudi in so hotele dobiti tiste in

dustrije v roke, o čemer so se že dogovorile z leopoldvillsko vlado. Predvsem pa so se hotele izogniti očitku, da podpirajo belgijski »neokolonializem«, in si s tem zapraviti simpatije v vsej črni Afriki. Združene države vodijo prav tako pogosto politiko lastnih interesov kot vsaka druga država. Tako npr. niso navdušene nad ocepitvijo Singapura od Malajske federacije, ker je ta v zahodnem taboru. Se manj pa bi bile navdušene, če bi se hotel Singapur priključiti komunistični Kitajski, čeprav je večina prebivalstva v Singapuru kitajska. Vprašanje pa je, če bi intervirale, če bi se Singapur prostovoljno za to odločil. Tudi še nismo slišali, da bi iz svojega nasprotovanja malim državam in enotam svetovne Angliji in Portugalski, naj čimprej vrneta Kitajski Hong Kong in Macao, ali da bi silile Čang Kajška, naj ji »vrne« Formozo. Vsa stvar je torej mnogo bolj dinamična in odvisna od okoliščin, kakor pa si predstavlja Avsenek.

Za svetovni mir bi bilo npr. gotovo tudi bolje, če bi obstajale namesto evropskega dela Sovjetske zveze neodvisne baltske države, Bela Rusija, Ukrajina, Armenija, Georgija itd. Medtem ko stojijo zdaj ruske divizije v Vzhodni Nemčiji, na Poljskem in na Madžarskem ter na turški meji, bi stale pred Moskvo, ob Volgi in ob Kaspijskem morju, tisoč kilometrov bolj oddaljene od Evrope. Prav tako bi ne škodovalo svetovnemu miru, če bi se komunistična Kitajska še toliko »razdelila«, da bi dobili neodvisnost Tibet, Notranja Mongolija in druge nekitajske dežele, ki so zdaj vključene v kitajsko državo.

Franc Jeza
(Konec prihodnjič)

Potreba po novih škofijah v Avstriji

V Avstriji mislijo na to, da bi pomnožili številno škofij. Cerkvene oblasti so mnenja, naj bi škofije ne imele več kot 250.000 vernikov, ker da to terja vedno bolj specializirano delo, ki ga zahteva moderni čas in ki se ga ne da več šablonosko opraviti, če hočemo, da bo res prišlo do nove verske pomladi, kot si jo zamišlja sedanji koncil.

Mučeništvo katoliških Ukrajincev

V Nemčiji živí sedaj 12.000 ukrajinskih katoličanov. Njihov škof dr. Kornulyak, je pred kratkim izjavil v tealinski cerkvi v Münchenu na Bavarskem, da si je ukrajinski narod upravičeno zaslužil naslov »naroda mučencev«, saj gre število pobitih in deportiranih Ukrajincev, odkar si jih je podrgel sovjetski režim, v visoke milijone. Da je ukrajinski narod zdržal, je bilo mogoče le zato, ker sta duhovnik in ljudstvo ostala v dobrih in slabih časih neomajno povezana med seboj.

Filmski igralec

Poklic filmskega igralca je lahko prav tako časten kot vsak drug poklic. O tem ni nobenega dvoma. Nešteto je igralcev in igralk, katerih življenje poteka po resni in neoporečni poti in katerim je družina sveta, zato je ne predpostavijo nobeni stvari na svetu, niti bleščeci kariere. Ni torej poklic sam na sebi nekaj slabega. Lahko pa postane tak za tistega, ki se hoče na vsak način uveljaviti in pri tem prezre najosnovnejša moralna načela. Za vsako sredstvo hoče doseči lahek zaslužek in slavo, ki je kot umetniški sploh ni vreden.

Mislím tu predvsem na primer dveh znanih italijanskih igralc: Gine Lollobrigide in Virne Lisi. Kot je znano, sta se ti dve »umetnični« udeležili snemanja filma »Le bambole« in sta nastopili v nekaterih ne prav resnih prizorih. Zato sta se morali skupaj z nekaterimi drugimi igralci, z režiserji in producenti filma zagovarjati pred sodnikom zaradi nespošdnosti. To se je prvič zgodilo v Italiji: do zdaj niso namreč bili nikoli igralci tisti, ki bi morali dajati odgovor za nemožni film.

Jasno je, da je ta incident spravil obe igralki v precejšnjo nevoljo. Take publicitete si res nista želeli! »Ko sem sprejela ponudbo, da nastopim v filmu v nekaterih precej drznih prizorih, mi je režiser trdno zagotovil, da ne bodo tega filma predvajali v Italiji. Zato sem bila v dobri veri.« Tako se je zagovarjala Virna Lisi. To je pa res inteligenčen izgovor. Mar je morala drugačna v vsaki državi? Torej je po njenih besedah to, kar se pri nas imenuje pornografija, v drugih de-

želah umetnost.

Gina Lollobrigida, ki v zadnjih časih sprejema kakršno koli vlogo, samo da se še nadalje ohrani na površju, je v svojo obrambo dejala: »Med snemanjem ne more igralec nikoli vedeti, kakšen bo film, ko bo dovršen. Med montažo se vsi pometki tako spremenijo, da tudi najbolj normalni prizori lahko postanejo drzni.« To lahko drži do neke mere. A zanimivo bi bilo vedeti, kaj si je mislila Lollobrigida, ko je nastopala napol gola pred filmsko kamero. Kino si ne izmišlja ničesar, temveč samo posname to, kar vidi.

Znano je, da se v zadnjih letih ustvarja zelo veliko število trgovskih filmov, ki jim je glavna snov seksualnost. Ta dela na splošno malo stanejo in zagotovo producentu velik dobiček. Vprašanje je, zakaj nekateri igralci in igralke sprejemajo vloge v takih filmih. Odgovor je zelo enostaven: za svoj nastop mnogo zaslužijo, poleg tega pa niti ni treba poznati umetnosti igranja. Igralska sposobnost sploh ne pride v poštev, temveč samo telesene lastnosti in prilagoditev določenim zahtevam.

»Nisva mislili, da delava kaj slabega« — se sedaj zagovarjata Gina Lollobrigida in Virna Lisi. In najbolj žalostno pri vsem tem je to, da sta ti dve ženski tudi materi. Če ju pri nastopanju v takih vlogah ne zadržuje niti misel na otroka, ki bo nekega dne lahko gledal te filme, potem ni treba, da išče izgovore. »Jaz sem dobra mati in zvesta žena,« je dejala Virna Lisi. Lepe besede, da bi le bile resnične, kar pa je zelo težko verjeti.

Mira

GORIŠKE NOVICE

Duhovna obnova za fante

bo v Alojzijevešči prihodno nedeljo, dne 19. septembra dopoldne. Začetek točno ob 9. uri, sklep s sv. mašo. Fantje, pridite v velikem številu!

INA-casa za delavce

Uprava INA-casa je dala na razpolago delavcem goriške in tržiške občine za 368 milijonov posojil za gradnjo, nakup ali popravila hiš.

Za gradnjo ali nakup stanovanja lahko dobijo posojilce največ 8 milijonov posojila za posobno stanovanje in 4,58 milijona za dvosobno stanovanje. Za popravilo hiše lahko dobijo posojilce največ 2,3 milijona lir posojila. Popravila in gradnje morajo biti v skladu z načrti delavskih hiš.

Uprava INA-casa nudi delavcem posojilo do 85 odstotkov ocenjene vrednosti hiše ali stanovanja in sicer za dobo 20 let po 6,50 odstotkov obresti in vračanje kapitala, plačljivih v dveh letnih obrokih.

Delavci, ki jih te ponudbe zanimajo, dobe vsa podrobna pojasnila, kakor tudi obrazec za prošnjo na pokrajinskem uradu za delo v ulici Crispi 9 v Gorici. Rok za prošnje zapade dne 20. novembra letos.

Pobuda goriškega Rdečega križa

Na pokrajinskem uradu Rdečega križa v Gorici, ul. Codelli 9, je do 30. septembra odprto vpisovanje za 4-mesečne tečaje splošnih bolničarjev. Prvi tečaj se bo začel 18. oktobra letos. Temu bodo sledili drugi do konca leta 1966. Pozneje bodo uvedli redne enoletne tečaje. Obiskovalci tečaja bodo ob zaključku prejeli diplomu za splošnega bolničarja. Vpišejo se lahko moški in ženske, laiki in duhovniki, redovniki in redovnice.

Za vpis je potrebno spričevalo o zaključeni osnovni šoli ter da so 5. maja, ko je stopil v veljavo omenjeni deželni zakon, že opravljali najmanj 3 leta službo splošnega bolničarja pri javni bolnišnici, ali vsaj 4 leta v zasebnih zdraviliščih, ali pa da imajo diplomu prostovoljne bolničarke pri CRI.

Doberdob

V soboto, 11. septembra sta se v naši župni cerkvi poročila gđ. Adela Ferletič in g. Franc Podveršič. Nevesta je bila dolgoletna vztrajna voditeljica zbora za cerkvene in narodne pesmi, ki se je zelo uveljavila in žel veliko priznanje. Bila je tudi voditeljica dekliškega krožka, ki je pripravil marsikatero lepo in koristno prireditev. Ženin pa je sin uglednega Hermenegilda Podveršiča, bivšega števerjanskega župana. V ulici delle Volpi v Gorici ima gostilno s pristno briško kapljico; če ne verjamete, le poizkusite!

Poroka je bila v praznično okrašeni cerkvi z res veliko udeležbo domačinov, ki

so hoteli s številnimi darovi in cvetjem izkazati hvaležnost požrtvovalni Adeli. Cerkevni zbor pod vodstvom načelnega Karla Lavrenčiča je lepo prepeval izbrane pesmi, tako ljube bivši organistinji.

Božji blagoslov sv. očeta (po telegramu), molitve in hvaležnost pa tudi vztrajnost v dobrem naj spremlja novoporočenca še dolga in srečna leta! Bog ju živi!

SPORTNA KRONIKA

Lahka atletika. Podberšček Edi, znani atlet goriške Olympije, se je preteklo nedeljo udeležil tekem za naraščajnike v Bologni. Tekmoval je v metu krogle in jo vrgel 13,73 m daleč; zasedel je tako častno tretje mesto med 25 tekmovalci. (Rezultat je drugi najboljši v naši deželi.) Prihodno nedeljo bodo odšli na meddežne tekme CSI v Padovi naslednji atleti Olympije: mladince Prinčič (met krogle) in Sussi (skok v višino); naraščajniki Češut (skok v višino), Palla (tek na 60 m) in Podberšček (met diska).

Memorial »M. Fileja«. Kot že javljeno, bo Olympija tudi letos organizirala to športno manifestacijo. Vršila se bo v času od 24. oktobra do 14. novembra. Na programu so lahka atletika, odbojka, namizni tenis in nogomet. Steverjanci so že javili svojo udeležbo v odbojki. Letos bodo sestavili moštvo tudi goriški skavti. Verjetno je, da se bodo pridružile okoliške vasi kot lani (Standrež, Pevma, Sovodnje). Zmagovavci bodo prejeli pokale in medalje.

Ponovne poplave v Rimu in v Furlaniji

Preteklo soboto se je nad Rimom ponovno vlij »veliki dež«. Tibera in Aniene sta v predmestju prestopili bregove in gascivci in vojaštvo so morali prihiti na pomoč ogroženemu prebivalstvu. Na več krajih je prišlo do upora prebivalstva, zlasti tam, kjer so počile odtočne cevi in povzročile še poplavo straniščne vode in umazanije. V predmestju so morali v nekaterih predelih evakuirati prebivalstvo.

Tudi Furlanija je bila ponovno prizadeta po zadnjih nalivih preteklega tedna. Nadiža je povzročila precej škode in uničila še zadnje ostanke pridelka.

Na področju Vajonta so strokovnjaki zaznamovali premike zemeljskih plast na gori Toc, ki je pred dvema letoma povzročila toliko gorja v Longarone. Promet po cesti Cimolais-Longarone je dovoljen samo podnevi in tudi prebivalstvo Erta se ponoči ne sme zadržati v vasi.

Skodo zadnjih poplav v Italiji cenijo na več milijard lir. Država je odobrila pomoč prizadetemu prebivalstvu v znesku 4 milijard lir.

TRŽAŠKE NOVICE

Poziv slovenskim staršem!

Odbor za slovensko šolo, ki ga na Tržaškem sestavljajo vse slovenske kulturne in prosvetne organizacije ter vse politične stranke, ki vključujejo v svojih vrstah Slovence, poziva slovenske starše, naj se pri vpisu svojih otrok v šolo odločijo v soglasju z lastno narodnostno pripadnostjo in odgovorno v odnosu do svojih otrok.

Vpis otroka v slovensko šolo je narodna dolžnost slovenskih staršev. Šola je najbolj otipljiv dokaz življenjskosti in najučinkovitejše sredstvo za obrambo nenačepne narodnostne skupnosti z vpisovanjem svojih otrok vanjo.

Obvarujemo narodnostno pripadnost svojih otrok z vpisom v slovensko šolo. Omogočimo svojim otrokom, da si bodo v jeziku, ki jim je najbližji, širili obzorje, da bodo globlje spoznavali materin jezik in vrednote lastnega naroda in tako postali njegovi zavedni pripadniki. Omogočimo jim celovito duševno rast.

Trst, 10. septembra 1965

Odbor za slovensko šolo v Trstu

Bazovica

Dne 6. septembra je umrla Marija Pečar (Tončeto) v starosti 74 let. Pogreb je pokazal, kako je bila priljubljena pri vseh vaščanih. Bila je vzorna mati, ki je

Ravnateljstvo državne srednje šole s slovenskim učnim jezikom v Trstu, ul. Caravaggio 4, obvešča, da se vrši vpisovanje za II. in III. razred do 25. septembra 1965.

Svetišče Žalostne Matere božje Grad pri Mirnu

KVATRNICA - SHOD ŽALOSTNE M.B.
v nedeljo, 26. septembra 1965

V soboto, 25. septembra

Slavnostna razsvetljava: procesija okrog cerkve z lučkami
Spovedovanje

V nedeljo, 26. septembra

Polnočna sv. maša; sv. maši ob 6. in ob 7. uri
Ob 10^h slovesna sv. maša z govorom
Ob 4^h popoldne zaključna slovesnost
Sv. maša z govorom (prošt iz Kopra g. L. Jurca)
Darovanje okrog oltarja
Blagoslov z Najsvetejšim.

VSI PRIJATELJI IN CASTIVCI ŽALOSTNE MATERE BOŽJE
PRISRČNO VABLJENI!

Vodstvo svetišča

Skupni shod mašnih strežnikov

V torek, 21. septembra imajo svoj shod slovenski mašni strežniki iz Trsta in Gorice. Shod strežnikov je dan javne hvaležnosti duhovnikov tem malim pomočnikom, ki lahko postanejo — in dejansko se to dogaja — tudi veliki in pravi pomočniki. Strežniki obenem ob takim srečanju marsikaj lepega slišijo in se med seboj spoznavajo. Lansko leto je bil shod v Standrežu in v Gorici. Zbralo se je 142 ministrantov. Koliko jih bo letos? Zakaj bi jih ne bilo več?

Letošnji shod se vrši na Stari gori v Slovenski Benečiji. Ob 10.30 služba božja, opoldne instrukcija v dvorani, sledi skupno kosilo, pozneje odmor in igre pri salezijancih v Vidmu, kjer bo v novi krasni cerkvi sv. Janeza Bosca sklep letošnjega shoda.

Vabimo na shod vse tržaške, goriške in videmske slovenske strežnike. Dobri ljudje, ki berete te vrstice, če morete, če imate kakšen tisočak odveč, dajte ga domačemu duhovniku za skupni shod strežnikov na Stari gori. Hvala!

Oltar v čast sv. Cirila in Metoda

Na 17. marijanskem shodu na Opčinah je bila objavljena sledeča vesela novica, ki so jo tisoči prisotnih Slovencev sprejeli s plaskanjem in odobravanjem; glasi se tako:

V novo Marijino cerkev, ki jo sedaj zidajo nad morjem na Vejni blizu Proseka, bo postavljen na častno mesto oltar sv. Cirila in Metoda. Vsem je znano, da bo to novo Marijino romarsko svetišče po volji dobrega papeža Janeza XXIII. posvečeno Mariji, Materi in Kraljici vseh narodov. V tem bratskem duhu velikega pokojnega papeža glejmo Slovenci na novo hišo božjo, ki vstaja pred nami na Krasu. Slovenskim tržaškim duhovnikom se je zdelo primerno, da so predlagali oltar v čast naših slovanskih apostolov Cirila in Metoda v tem novem Marijinem svetišču. Tržaška škofija je predlog sprejela. Darove za postavitev oltarja bomo z dobro voljo zbrali in tako pustili znanem lep spomin naše vernosti na Krasu!

Opomba. Nekaj dobrotnik iz Opčin je že poklonil 50.000 lir. Skupna akcija za nabiranje prispevkov bo objavljena v kratkem.

FIAT je skrčil delovni urnik

Tovarne FIAT so s 13. septembrom skrčile delovni urnik. Po 40-urnem delovnem urniku bo sedaj delalo 60 odstotkov delavstva. Ti delavci bodo delali sedaj pet dni, ob sobotah pa bodo prošti. Za 40-urno delo bodo dobili plačanih 44 in pol ur. V drugih oddelkih tovarn FIAT pa bodo še naprej delali po 44 in 48 ur.

S 1. januarjem 1966 bo stopil v veljavo zakonski osnutek o pokojninah trgovcev, ki jih je v Italiji en milijon skupno z njihovimi svojci. Od teh bo prihodnje leto približno 150.000 doseglo starostno dobo 65 let, predpisano za pokojnino. Pogoj za doseglo pokojnine je 12 mesecev plačanih prispevkov. Za ženske pa velja starostna doba 60 let za doseglo pokojnine.

OBVESTILA

Ravnateljstvo gimnazije-lceja in učiteljskega v Gorici sporoča, da se vrši vpisovanje za vse razrede do sobote, 25. septembra 1965.

Romanje na Brezje priredi Apostolstvo molitve v Gorici na rožnovensko nedeljo, dne 3. oktobra. Priglasiti se je treba pri g. Kleindienstu na Travniku.

Slovenska skupnost za razlaščenje

Slovenska skupnost v Trstu že od začetka skrbno zasleduje celotni razvoj razlaščenja v dolinski občini za poln naftovoda Trst-Bavarska. Zato je z naklonjenostjo sprejela poziv razlaščenja z dne 3. t.m., ki so ga naslovili na politične in strokovne organizacije, ker trdno prepričana, da je treba prizadevanje lastnike odločno podpreti v tem njihovem napornem boju za doseg pravičnih. Po skrbnem preudarku je sklenila zoriti družbo SIOT in Industrijsko pralniško ustanovo, da je za njiju nujno potrebno, da se predhodno sporazumejo prizadetimi razlaščenca za določitev višine odškodnine za zasežena zemljišča.

V tem smislu so svetovavci Slovenske skupnosti dolinskega občinskega sveta slovlili na župana občine Dolina naslednje dopis:

Svetovavci Slovenske skupnosti dolinskega občinskega sveta prosijo župana občine Dolina, naj predloži na prihodnji seji občinskega sveta v Dolini naslednjo lucijo:

»Občinski svet občine Dolina ugotovi, da družba SIOT in Industrijska pralniška ustanova nista še doslej uredili vplivanja izplačila zemljišč, ki so jih že lastili ali jih nameravajo razlastiti narjem dolinske občine, in izplačila škodnine za škodo, ki jo je povzročila družba SIOT s pripravljanimi in delujočimi na področju dolinske občine.

Zato občinski svet občine Dolina poziva župana in druge organe dolinske občine, da ne izdajo nikakega dovoljenja za gradnjo kakršne koli naprave, ki bi povzročila škodo, in izplačila škodnine za povzročeno škodo. Dalje svetovavci Slovenske skupnosti novno pozivajo župana, naj čimprej sprejme izredno nujnostno sejo, na kateri bi se odločili o vprašanih, ki so povezani s gradnjo naftovoda.

V Podgori bo na rožnovensko nedeljo, 3. oktobra popoldne že tradicionalna rijanska procesija z zaključkom pri kapelici nad vasjo. Marijini častitveni iskreno vabljeni!

DAROVI:

Za Slomškov dom v Bazovici (junij, avgust): Dora Arduini 1.000; M. Cufar 1.000; učenci 4. in 5. razreda 2.000; N. N. 1.000; letoviščar 4.200; 1.000; Marija Ražem 5.000; ob krstu in Rite Križmančič-Di Benedetto 4.200; stri letoviščarki 3.000; Opelt 5.000; 1.000; namesto cvetja pok. Joahimu mančiču, Angela K. 500; Renato 1.700; N. N., uradnica 4.000; nona S. Guštin iz Milana 5.000; Dušan Grgric Marija Marc, namesto cvetja 2.000; žefa Ražem, namesto cvetja 2.000; iz Trsta 1.000; Franca Racman 5.000; pada, 57 1.200; G. A. 1.200; svatje ob Venier-Leban 27.000; ob tečaju za 5.000; svatje ob poroki Pertot-Pečar družina Ražem 3.000; namesto cvetja Mariji Pečar, družina Ražem 2.000; žina Zivic 2.000; letoviščarka 1.500; 2.000; ob krstu Teodora Kralja 3.000; Hvaležni smo tudi mariborskemu dr. Držečniku, ker je dne 12. 9. obnaš Dom.

Za Alojzijevešče: M. Z. 3.000; Jazbar 10.000; Z. F. 5.000; P. D. N.N., Peč 5.000; R. C. 5.000; J. M. N. N., Rupa 2.000 lir.

Za cement misijonarja Ivana Marijina družba, via Risorta 3, Trst, dobrotnica iz Barkovelj 2.000; F. S. lir.

Vsem dobrotnikom iskren Bog plača!

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega strojarskega L 30, osmrtnice L 50, vadek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. M. Tiska tiskarna Budin v Gorici

ZAHVALA

Ob osmini smrti naše drage vzgledne matere

MARIJE MARC vd. PEČAR

se toplo zahvaljujemo vsem številnim osebam, ki so našo mater obiskovali v boleznih, in ki so na razne načine izrazili sožalje ob njeni smrti ter jo tako spremenili na njeni zadnji zemeljski poti.

Družine: PEČAR, GRGIČ, KLABIAN, PERTOT

Bazovica, 13. septembra 1965